

Samen groeien in kwaliteit

Coalitieagenda 2022-2026

gemeente [gD] Doetinchem

Woord vooraf

Met trots presenteren we u de coalitieagenda 2022-2026: Samen groeien in kwaliteit.

Met deze coalitieagenda gaan we vol energie de komende bestuursperiode in. Samen met de inwoners van Doetinchem, Gaanderen, Wehl, de buurtschappen, alle ondernemers en organisaties die in onze mooie gemeente hun plek hebben.

Onze gemeente is volop in ontwikkeling. Doetinchem combineert de charme van de dorpen met de voorzieningen van de stad. Een prettige woongemeente waarin rust, ruimte en een groene omgeving samengaan met uitstekende voorzieningen op korte afstand. Volgens ondernemers hebben Achterhoekse bedrijven een hoge gunfactor. Doetinchem is een werkgemeente waarin het familiegevoel heerst met een ondernemerscultuur die gekenmerkt wordt door aanpakken en samenwerken. Onze gemeente bruist en met veruit de meeste inwoners gaat het goed. Ze wonen en werken met plezier in onze gemeente en genieten in hun vrije tijd van de natuur, sport of een bezoek aan de horeca of evenementen. Er zijn ook inwoners die een steuntje in de rug kunnen gebruiken en dat bieden we hun vanuit de menselijke maat. Wij vinden het belangrijk dat al onze inwoners kunnen profiteren van de krachtige en duurzame groei van onze gemeente.

We zien volop uitdagingen waarin we als gemeentebestuur een rol hebben. We kunnen in deze coalitieagenda niet alle thema's uitputtend beschrijven. De hoofdpunten hebben we geordend rond de volgende thema's:

- 1 Doetinchem 2036
- 2 Sociale en veerkrachtige samenleving
- 3 Aantrekkelijke, gezonde en duurzame leefomgeving
- 4 Organisatie en financiën

Als we kijken naar de toekomst van de gemeente Doetinchem dan hebben we een gezonde groei voor ogen. We ontwikkelen graag, maar wel met behoud van en oog voor de bestaande kwaliteiten. Als we aan de slag gaan voor de toekomst van onze gemeente, zal dat altijd zijn vanuit partnerschap, simpelweg omdat we elkaar nodig hebben. Steeds meer opgaven zullen worden opgepakt in netwerken, vanuit wederkerigheid. Binnen onze gemeente met inwoners, organisaties en ondernemers, buiten onze gemeentegrenzen met het Rijk, de provincie, de regio, het waterschap, zorgaanbieders, met kennisinstellingen en andere partners. Voor alle opgaven is samenwerking cruciaal. Doetinchem heeft in dit opzicht voordeel van zijn schaalgrootte. Er zijn goed georganiseerde verbanden van ondernemers, maatschappelijke organisaties en instellingen. Maar ook een grote groep actieve inwoners die bereid is zich in te zetten voor hun buurt of mee te denken over de grote gemeentelijke vraagstukken.

We willen groeien en ontwikkelen in kwaliteit en dat zal heus niet altijd van een leien dakje gaan. Veelal gaat groei in sprongen, soms gaan de kosten voor de baten uit of zijn er onverwachte hobbels. Om daar goed uit te komen, benutten we de positieve energie en uitvoeringskracht in de samenleving, zorgen we dat we de publieke waarden helder uitdragen en blijven we in staat om aan te passen en bij te sturen. We zijn ons ervan bewust dat we veelal opereren in een complexe dynamiek maar we willen tegelijk toch het tempo in de uitvoering hoog houden. De toekomst maken we samen: met dromers, denkers, doeners en durvers!

De samenleving blijft zich in een rap tempo ontwikkelen. De gemeente is de bestuurslaag die het dichtst bij de inwoners staat. Dat maakt het extra belangrijk dat onze medewerkers, onze raads- en collegeleden en ook de organisaties die aan ons verbonden zijn, benaderbaar en toegankelijk zijn. We stellen daarin de menselijke maat centraal. Of het nu gaat om de reguliere dienstverlening aan onze inwoners of om een thema of project waarbij we hen willen betrekken of waarbij inwoners de gemeente nodig hebben. Als het gaat om inwonersparticipatie willen we ook die inwoners betrekken die meestal niet vooraan staan en zoeken we naar nieuwe vormen van participatie die hen aanspreken. Vanzelfsprekend betrekken we kinderen, jongeren, buurtbewoners en mensen die een link hebben met een thema.

De gemeente Doetinchem staat natuurlijk niet op zichzelf. We zijn ons bewust van onze positie en verantwoordelijkheid als centrumgemeente. We zullen ons extra inzetten om onze gemeente op de kaart te zetten en blijven lobbyen bij provincie, VNG en Rijk voor thema's die voor ons en onze regio van belang zijn, zoals de RegioExpres of de ondertunneling van het spoor. Vanuit het perspectief van de Achterhoek is Doetinchem de 'grote broer', terwijl Doetinchem vanuit landelijk perspectief een middelgrote gemeente is, maar wel een met een uitzonderlijk groot verzorgingsgebied. Het is aan Doetinchem om er als verantwoordelijk partner in de regio zorg voor te dragen dat de kwaliteit van de centrumgemeente behouden blijft en op sommige punten versterkt wordt.

Voor veel bestuurlijke keuzes is het van belang om uit te zoomen naar een regionaal perspectief en te prioriteren met de bril van Doetinchem als centrumgemeente. Wat kunnen we toevoegen of versterken zodanig dat centrumgemeente Doetinchem en de regio als geheel daar baat bij hebben?

Het nieuwe college van burgemeester en wethouders kan wat ons betreft voortvarend aan de slag met alle uitdagingen en opgaven die we voor ons zien. Wij vertrouwen erop dat de bestuurders dat met verve zullen doen, in een goede verstandhouding met onze gemeenteraad en de samenleving.

De fracties van CDA, VVD, GBD, D66 en CU-SGP.

1 Doetinchem 2036

Nog niet zo lang geleden maakten Doetinchem en de Achterhoek de omslag van krimp naar groei. De dynamiek en creativiteit om te groeien en ontwikkelen zijn groot. Doetinchem is een sterke werkgemeente en wil dit ook blijven. Ook zien we dat steeds meer mensen willen (blijven) wonen in onze stad en dorpen. Naast groei zien we ook een bevolkingsontwikkeling waarin er relatief meer ouderen zijn. Een groep, die specifieke woonwensen heeft, vaak nog lang actief wil zijn, maar ook soms extra zorg en ondersteuning nodig heeft. De ontwikkelingen die we nu zien, brengen kansen en uitdagingen met zich mee. Nieuwe inwoners, met name starters en jonge gezinnen, zijn belangrijk om ook in de toekomst te kunnen voorzien in voldoende arbeidskrachten voor onze bedrijven en organisaties en om de draagkracht voor voorzieningen in stand te houden. Het is dan ook ontzettend belangrijk voor Doetinchem en voor ons verzorgingsgebied om de bevolkingssamenstelling in balans te houden. Vandaar de stip op de horizon: 70.000 inwoners in 2036. Een gemeente die groeit, moet niet alleen investeren in woningen, maar ook in aantrekkelijke en passende voorzieningen voor zorg en onderwijs, kunst en cultuur, evenementen en andere vormen van vrijetijdsbesteding en natuurbeleving. Al dit soort zaken dragen bij aan het welzijn en woongenot van onze inwoners, versterken de lokale identiteit en maken van Doetinchem een aantrekkelijke gemeente ook voor dagjesmensen en toeristen.

Doetinchem sterk in werk en onderwijs

Doetinchem is een sterke werkgemeente. De economie in Oost-Nederland ontwikkelt zich vooral op de as Zwolle-Deventer-Doetinchem/Achterhoek. De lokale economie is evenwichtig en stabiel en behoort tot de meest solide van het land. Doetinchem heeft relatief veel banen in de (innovatieve) industrie. Het loont dan ook om stevig in te zetten op innovatie en innovatieve bedrijven. Dat de economie groeit, zien we ook aan de populariteit van onze bedrijventerreinen. Doetinchem heeft nog ruimte voor ondernemers op de bedrijventerreinen; die ruimte benutten we voor bedrijven die passen bij ons profiel en die bijdragen aan een goed ondernemersklimaat.

Doetinchem heeft dus een prima uitgangspositie, maar dat moet wel zo blijven! In de komende 20 tot 30 jaar neemt de beroepsbevolking sterk af. Dat wordt in veel regio's van ons land een probleem, maar in Doetinchem en de Achterhoek doet het zich eerder en sterker voor. Het op peil houden van de beroepsbevolking is dan ook een van de grootste uitdagingen voor de komende jaren.

We zetten erop in om Doetinchem als werkgemeente nog aantrekkelijker te maken, waarbij we met name kansen zien om arbeidskrachten uit de naburige regio's aan te trekken. Dat betekent niet alleen dat Doetinchem zich goed moet profileren, maar ook dat we inzetten op bereikbaarheid en een aantrekkelijk woonklimaat.

Er zijn mensen in onze gemeente waarvan we de talenten nog niet of onvoldoende benutten en die we graag willen activeren om economisch of maatschappelijk deel te nemen. Voor werkgevers wordt het in de krappe arbeidsmarkt steeds aantrekkelijker om deze groep (het zogenoemde onbenutte arbeidspotentieel) een kans te geven op de arbeidsmarkt. Wij zien de arbeidsmarkt als een publieke verantwoordelijkheid en pakken daarom een actieve regierol om de arbeidsparticipatie aanzienlijk te vergroten.

Niet alleen de deelname aan de arbeidsmarkt kan beter, maar ook de arbeidsproductiviteit. Daarin speelt onderwijs en een leven lang leren, een sleutelrol. Met een educatieve agenda maken we van Doetinchem onderwijsstad voor de toekomst. Zonder dat we ons daarbij met de inhoud van het onderwijs bemoeien. Het gaat ons om de aansluiting op de behoeftes uit de arbeidsmarkt. Het bedrijfsleven, de gemeente en het onderwijs kunnen veel leren van elkaar. Dat gaan we meer en beter benutten. We willen wederzijds netwerken versterken, open dagen stimuleren bij scholen en bedrijven en het als een gezamenlijke opgave zien om passend werk te vinden voor vers gediplomeerden.

We gaan voor een kansrijke start voor alle kinderen. We pakken onze verantwoordelijkheid voor een toekomstgerichte huisvesting van het onderwijs, waarin kinderen zich goed kunnen ontwikkelen. Daarnaast zien we kansen om samen met het onderwijsveld en het bedrijfsleven, de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt nog verder te versterken. We maken ons ondernemersloket toegankelijker en persoonlijker en bij

inkoop en aanbesteding stimuleren we innovatie.

Onze accenten zijn:

- Profilering van Doetinchem als aantrekkelijke woon-, werk- en leefomgeving. We brengen focus aan op de kracht van Doetinchem binnen de Achterhoek.
- We zetten in op het aantrekken van arbeidskrachten uit andere regio's, bijvoorbeeld hoger opgeleiden of technisch personeel uit de regio Arnhem/Nijmegen of Twente.
- We zien de samenwerking met de Euregio als een kans, maar willen er wel (meetbaar) meer uithalen.
- We pakken een actieve regierol om het onbenut arbeidspotentieel in onze gemeente aan te boren. Daarbij zetten we in op gerichte interventies.
- We stimuleren bij- en omscholing, zodat talenten van werknemers zoveel mogelijk aansluiten bij de behoeften van de arbeidsmarkt.
- Samen met partners in het onderwijs maken we een educatieve agenda voor Doetinchem.
- We streven naar een forse toename van het aantal leerlingen dat het onderwijs verlaat met een diploma.
- We gaan onderzoeken hoe het instrument van maatschappelijke stages ingezet kan worden om jongeren kennis te laten maken met de toekomstige arbeidsmarkt, zo beter beslagen ten ijs te komen en zichzelf te kunnen ontplooiën.
- We willen de revitaliseringsruimte die er op onze bedrijventerreinen nog is ten volle benutten. We koesteren onze 'small giants'.

- Bij de uitbreiding van bedrijventerreinen leggen we de focus op innovatie, kwaliteit en brede welvaart.
- We gaan de economische kracht van de energietransitie benutten. Innovaties op het terrein van duurzaamheid en energie worden gestimuleerd.
- We stimuleren ondernemers om nieuwe businessmodellen toe te passen, zoals functiemenging.
- We werken met één aanspreekpunt voor vragen vanuit bedrijven, al dan niet per bedrijventerrein of kern.
- Bij inkoop en aanbesteding gaan we voor lokaal, sociaal en innovatief.

Onderwijshuisvesting

Goed onderwijs is de basis voor een samenleving waar eenieder tot zijn recht kan komen. De huisvesting van het onderwijs speelt daarbij een belangrijke voorwaardenscheppende rol. De huidige huisvestingsplannen zijn nog gebaseerd op de gedachte van 'Achterhoek krimpregio'. Onze ambitie en toekomstkansen zijn inmiddels veranderd. Deze ambitie vraagt om een herijking van de plannen passend bij die ambitie. Bij de uitwerking van die nieuwe plannen gaan we zoveel mogelijk uit van voldoende groen en duurzame maatregelen. Bij nieuwbouw van onderwijspannen zorgen we voor flexibiliteit om nu nog onbekende toekomstige onderwijsontwikkelingen de ruimte te kunnen bieden.

Onze accenten zijn:

- We maken een nieuw integraal huisvestingsplan (IHP) op basis van de groeiambitie Doetinchem 2036.
- Onderwijsnieuwbouw wordt toekomstbestendig en flexibel.

Doetinchem bruist

Doetinchem wil een economische toplocatie zijn in het oosten van ons land met in het hart een bruisende binnenstad van het 'Ei' tot en met het station en florierende dorpscentra! In Gaanderen en Wehl doen inwoners hun boodschappen dichtbij huis en zorgen de lokale (speciaal-)zaken, horeca en evenementen van het dorp voor een unieke eigen sfeer. In de Doetinchemse binnenstad komen inwoners uit de regio vaak terug en worden toeristen blij verrast. In onze gastvrije binnenstad staan ontmoeting en beleving centraal; de horeca, winkels, evenementen en gezelligheid worden zeer gewaardeerd, evenals het gebied tussen binnenstad en Oude IJssel dat een complete metamorfose ondergaat. Evenementen, zoals het Oude IJsselconcert, het WK vrouwenvoetbal en DjazzVibes, laten ons de pracht van onze gemeente zien. We zien dat de binnenstad, maar ook de dorpskernen zich steeds meer tot woongebieden ontwikkelen, doordat woningen worden toegevoegd of winkels aan de randen worden omgebouwd tot woningen. We vinden het belangrijk dat de inrichting en voorzieningen ook passen bij de behoeften van deze bewoners. We blijven inzetten op de verdere versterking van de binnenstad en de dorpscentra en de verbindingen met het gehele bedrijfsleven.

Onze accenten zijn:

- De economische kracht versterken met betrokkenheid van alle ondernemers in de gemeente Doetinchem.
- Stimuleren van ontmoeting en beleving, met name door kunst en cultuur, cultuurhistorie, evenementen en sport. Het verruimen van de mogelijkheden om functies te vermengen (bijv. winkel en horeca) draagt hier ook aan bij.
- Versterken van de recreatieve potentie van de Oude IJssel.
- We verbinden toeristische parels en routes in de regio en zetten in op nieuwe toeristische attracties.
- De woonfunctie in de binnenstad en dorpscentra verder ontwikkelen door transformatie van leegstaande winkels en door toevoegen van nieuwe woningbouw. Het creëren van voldoende groen in de woonomgeving en maatregelen voor klimaatadaptatie vinden we daarbij heel belangrijk.
- Een goede balans tussen de verschillende functies en gebruikers van de binnenstad, bijvoorbeeld door evenementen goed te spreiden over tijden en locaties. Het parkeren voor de gasten van binnenstadbewoners nemen we mee in het mobiliteitsplan.
- Ontwikkelen naar een duurzame binnenstad, te beginnen met emissieloze binnenstaddistributie.
- Toegankelijkheid van de binnenstad verder verbeteren, met name voor mensen die minder mobiel zijn.

Veilige en inclusieve gemeente

Wij vinden het van belang dat inwoners zich veilig voelen in de wijken en dorpen van onze gemeente. Buurtpreventie

vervult daarin een sleutelrol. Dat willen we vooral doen door de samenwerking te versterken tussen wijkagenten, jongerenwerkers, buurtwerkers, professionals en vrijwilligers. Door onze keuzes wordt de rol van wijkagenten en BOA's versterkt en zorgen we ervoor dat inwoners een duidelijk aanspreekpunt in de wijk hebben. Op plekken met veiligheidsrisico's of waar langdurig overlast ervaren wordt, zetten we mobiel cameratoezicht in. Daarbij maken we een zorgvuldige afweging met het oog op de privacy. Goede voorlichting over diverse onderwerpen zorgt ervoor dat inwoners en ondernemers zelf alerter en weerbaarder worden. Uiteindelijk gaat het ons erom dat ieder individu zich veilig en vrij voelt in onze gemeente: we zijn een inclusieve gemeente voor iedereen.

Onze accenten zijn:

- Vergroten van de veiligheid op straat door een goede samenwerking tussen BOA's, wijkagenten en anderen. Ook voor veiligheidsvragen komt er een duidelijk aanspreekpunt voor inwoners van de wijk.
- We investeren in extra BOA's, zodat er meer ogen en oren op straat komen.
- We blijven inzetten op goede voorlichting over verschillende veiligheidsthema's. Bijvoorbeeld door voorlichting op scholen gericht op jongeren, voorlichting gericht op het signaleren van ondermijning, door de promotie van keurmerken zoals Keurmerk Veilig Wonen en Keurmerk Veilig Ondernemen en samenwerking met instanties als Veilig Thuis.

- We zetten ons actief in om discriminatie tegen te gaan. We sluiten een breed antidiscriminatie-pact met het bedrijfsleven en organisaties in lijn met artikel 1 van de Grondwet.
- We faciliteren organisaties zodat deze een centraal vuurwerk evenement kunnen organiseren en wij de vuurwerkvrije zones kunnen uitbreiden. Dit doen we in lijn met de landelijke ontwikkelingen.

Doetinchem bereikbaar voor iedereen

Voor onze groene centrumgemeente is een goede bereikbaarheid cruciaal. Op grote schaal vanuit de regio en daarbuiten, maar ook binnen de gemeente tussen de dorpen, de werklocaties, voorzieningen, de binnenstad en de vervoersknooppunten. Een uitgekiende combinatie van openbaar vervoer, fiets en autobereikbaarheid zorgt ervoor dat onze gemeente aantrekkelijk, economisch sterk en gezond kan blijven. Met de groeiambitie van Doetinchem en een bevolking waarin het aandeel ouderen groeit, willen we de huidige infrastructuur nog eens goed tegen het licht houden en toekomstgericht maken. We kiezen daarbij voor meer ruimte voor fietsers en een uitstekende fietsbereikbaarheid, het actief stimuleren van de RegioExpres en het verder uitwerken van diverse vormen van deelvervoer. Om aantrekkelijk te blijven als woon- en werkgemeente is het belangrijk dat de verbindingen tussen de wijken, het station en de bedrijventerreinen op orde zijn. De zogenoemde 'last mile' naar werklocaties is vaak een lastige hobbel, met name voor medewerkers die ver weg wonen

of stagiairs. We voorzien een mobiliteitshub bij het station, waarbij we ook een snelle verbinding met de bedrijventerreinen meenemen.

De doorstroming van het verkeer blijft een belangrijk aandachtspunt. Nu de Europaweg verdubbeld is, is daar een belangrijk knelpunt opgelost. Echter, als de RegioExpres gaat rijden, kan dit opnieuw tot verstoppingen leiden. Vandaar dat we blijven lobbyen voor ondertunneling van het spoor. Ook rijdt er nog relatief veel autoverkeer langs en door het centrum van Doetinchem. Dat vinden we onwenselijk. Dit pakken we, in samenhang met andere knelpunten, op in het nieuwe mobiliteitsplan.

Steeds meer mensen rijden of fietsen elektrisch; wij vinden het belangrijk om dat te faciliteren, onder andere door het netwerk van laadpalen uit te breiden. Tot slot investeren we in verkeersveiligheid, waarbij de toename van het (elektrisch) fietsen een belangrijk aandachtspunt is.

Onze accenten zijn:

- We vergroten de aantrekkelijkheid van Doetinchem als fietsgemeente door toe te werken naar een fijnmazig (snel)fietsnetwerk in de stad en naar de dorpen en tussen woon- en werkplekken.
- We zetten ons in voor de realisatie van de RegioExpres.
- Bij het station Doetinchem ontwikkelen we een mobiliteitshub. De verbinding met de bedrijventerreinen is daarbij een belangrijk aandachtspunt.

- We analyseren de doorstroming van het verkeer, met name bij Doetinchem centrum en locaties waar we woningen ontwikkelen. Plannen voor verbetering nemen we mee in het nieuw op te stellen mobiliteitsplan, waarin we inspelen op ambities en ontwikkelingen.
- We zetten in op innovatieve oplossingen om de bereikbaarheid en verkeersveiligheid te verbeteren.
- Voor de langere termijn blijven we lobbyen voor de ondertunneling van de Europaweg.
- We onderzoeken welke mogelijkheden voor deelvervoer we kunnen toevoegen. We willen daarvoor MaaS verder uitwerken en uitvoeren. Daarbij denken we ook aan nieuwe combinaties van doelgroepenvervoer.
- We brengen in kaart welke wegen of paden een probleem zijn voor mensen die minder mobiel zijn. Bij nieuwe plannen en/of renovatie pakken we die knelpunten aan.
- Voor het onderhoud van onze wegen en paden hanteren we minimaal het basisniveau.
- We investeren in de algemene verkeersveiligheid, waarbij veiligheid van fiets- en voetpaden extra nadruk krijgt.
- We evalueren ons parkeerbeleid en nemen aanpassingen mee in het mobiliteitsplan.
- We zetten ons in voor een goed netwerk aan laadpunten voor elektrische auto's en fietsen. We geven commerciële partijen daarin ruimte.

2 Sociale en veerkrachtige samenleving

In onze dorpen, wijken en in de stad zijn tal van initiatieven die ervoor zorgen dat mensen kunnen meedoen in onze samenleving. Het zijn al die activiteiten die maken dat onze inwoners zich thuis voelen, zich kunnen ontplooien en hun talenten kunnen ontwikkelen. Zowel degenen die hier geboren en getogen zijn als de nieuwkomers typeren onze gemeenschap als sociaal en betrokken. Dat is een kracht die we koesteren en waar nodig versterken, zodat we in alle wijken een hoge mate van veerkracht en sociale cohesie kunnen ervaren.

De menselijke maat

In Doetinchem, Gaanderen en Wehl gaat het leven niet voor iedereen altijd vanzelf. Er zijn mensen die een steuntje in de rug nodig hebben om te kunnen meedoen in ons maatschappelijke leven. Stads- en dorpsgenoten met een hulpvraag ondersteunen we van harte. Tegelijkertijd stellen de uitdagingen in het zogenaamde sociaal domein (de zorg voor ouderen, jeugd en mensen met een afstand tot werk) ons voor belangrijke en ingrijpende keuzes. Het is goed om te zien dat we meer grip krijgen op de aansturing van en samenwerking met zorgaanbieders. Door de nieuwe inkoopsystematiek, waarbij we niet meer afrekenen op uurtje-factuurtje maar meer ruimte laten aan zorgprofessionals om passende zorg te bieden, zetten we al flinke stappen. We gaan voor sterke professionals die ruimte krijgen om hun taken uit te voeren. Tegelijkertijd zorgen

we ervoor dat we de taken in het sociaal domein uitvoeren met de financiële middelen die we ervoor krijgen van het Rijk.

Bij het bieden van zorg en ondersteuning is de menselijke maat, persoonlijke aandacht en maatwerk ons uitgangspunt. We kijken naar wat onze inwoners echt nodig hebben.

Ondersteuning houdt niet op bij de afronding van een traject. Nazorg vinden wij minstens net zo belangrijk. Daarmee willen we goed in kaart krijgen of het hulptraject succesvol was en of een vervolg noodzakelijk is. We volgen gericht de nieuwe aanpak in het sociaal domein en evalueren samen met Buurtplein en andere maatschappelijke organisatie en verbeteren waar nodig. We werken zoveel mogelijk wijkgericht en met één aanspreekpunt per gezin. Door preventie gericht in te zetten, werken we aan 'positieve gezondheid' in de wijk. En dat gaat niet alleen om gezond eten, maar wat ons betreft ook om zaken als genoeg groen in de buurt en het voorkomen van eenzaamheid. Eenzaamheid en andere mentale problemen treffen jongeren, maar ook ouderen relatief zwaar in de coronaperiode. We hebben de komende jaren extra oog voor deze groepen.

Iedere wijk en buurt is anders en vraagt om specifieke acties. De voorliggende voorzieningen (zoals buurthuizen) gaan we versterken. We willen op zoek naar de verbinding tussen

de initiatieven die er al zijn en daarin koppelingen maken. Zo kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een kerk die extra activiteiten aanbiedt in een buurt waar veel ouderen wonen. We maken zoveel mogelijk gebruik van bestaande organisaties en gebouwen.

Bestaanszekerheid blijft de basis. Daarom gaan we meer doen aan een schuldevrije toekomst. We zien de financiële nood toenemen, zeker rondom het thema energiearmoede. De gemeente is er voor al haar inwoners, dus ook voor de mensen die we nog niet goed kennen, zoals de groep 'werkende armen'. Samen met partners komen we tot een scherpe analyse van de oorzaken en oplossingen van problemen voor deze kwetsbare groep.

Het Meedoenarrangement is een belangrijk onderdeel van ons instrumentarium. Dit gaan we doorontwikkelen, waarbij het doel van het meedoen weer voorop moet staan. We hebben een activiteitenaanbod dat beter kan. Het doel is een passend aanbod om mee te kunnen doen in de samenleving. Evaluatie en herijking is van belang, zonder dat de budgettaire grenzen worden opgerekt.

Goed sociaal beleid begint bij preventie. Op gezondheid, op financiële huishouding, op verslaving, op huisvesting. We zoeken naar slimme koppelingen tussen fysiek en sociaal, waarbij ook cultuur, sport en onderwijs nadrukkelijk worden meegenomen. Wijkregisseurs en wijkverbinders kunnen een

belangrijke rol spelen in het aan elkaar linken van initiatieven. Preventie is niet locatie-gebonden, maar moet wijkgericht zijn en gedifferentieerd zijn naar de specifieke behoeftes van een wijk. Ondersteuning van vrijwilligers en mantelzorgers blijft onze aandacht houden.

Onze accenten zijn:

- We kijken integraal naar het hele sociale domein, waarbij de overgang tussen jeugdzorg, maatschappelijke ondersteuning, onderwijs en ondersteuning richting werk wordt vergemakkelijkt.
- We voeren de taken uit binnen de beschikbaar gestelde middelen van het Rijk.
- We zetten in op sport- en cultuurbeleving vanuit het besef dat zij sterk bijdragen aan een vitale samenleving.
- Voor de ingezette zorg- en ondersteuningstrajecten willen we meer inzicht krijgen in de behaalde effecten, ook op wijkniveau.
- Met Buurtplein en andere maatschappelijk partners gaan we in gesprek over de wijze waarop de nazorg wordt vormgegeven en daadwerkelijk wordt ingezet.
- We gaan onderzoeken hoe we 'een schuldevrije toekomst voor onze inwoners' dichterbij kunnen brengen, waarbij preventie een nadrukkelijke rol zal spelen.
- We gaan de mogelijkheden van het Meedoenarrangement optimaliseren. Dit doen we vooral door (nog meer) te focussen op doelbereik, het verbinden met sport en cultuur en verder versterken van het meedoen in de samenleving.

- We geven extra aandacht aan preventie vóórdát een zorgvraag ontstaat, zoals bewegen en ontmoeten in de wijk.
- Bij preventiebeleid gaan we voor sterk maatwerk in wijk en dorp.
- Op het gebied van preventie geven we ruimte aan nieuwe initiatieven zoals buurtvaders en taalmaatjes.
- De inzet op de educatie en de gezonde levensstijl wordt vergroot.
- We investeren in de maatschappelijke participatie van nieuwkomers.
- We blijven aandacht houden voor preventie ter voorkoming van dak- en thuisloosheid.

3 Aantrekkelijke, gezonde en duurzame leefomgeving

Onze leefomgeving is van groot belang voor het welzijn en de gezondheid van onze inwoners. De fysieke omgeving biedt plekken waar mensen elkaar kunnen ontmoeten, eten, kunnen sporten en spelen, van de natuur genieten en nog veel meer zaken die maken dat inwoners voelen dat ze 'erbij horen'.

Tegelijk hebben we ambities en opgaven voor de toekomst die ruimte vragen en ruimte is schaars. We zoeken ruimte voor nieuwe ontwikkelingen zoals woningbouw, bedrijvigheid, vrijetijdsvoorzieningen, energieopwekking en klimaatadaptatie. Zo betekent groeien naar 70.000 inwoners dat er in de komende 15 jaar zo'n 5.000 à 6.000 nieuwe woningen gebouwd moeten worden. Tegelijk willen we ruimtelijke waarden en kwaliteiten die ons DNA bepalen, behouden. Het buitengebied met zijn coulisselandschap, bossen en andere natuurgebieden horen bij Doetinchem, net als een woonomgeving met overal groene randen en uitloopmogelijkheden. Waar het uiteindelijk om draait, is een goede balans tussen bestaande kwaliteiten en toekomstige ruimtebehoefte.

Wonen

De woningmarkt is één van de belangrijkste opgaven voor onze gemeente de komende bestuursperiode. Veel mensen zoeken een passende woning. We zien hoe de grote vraag, het beperkte aanbod en de lage doorstroming tot urgente problemen voor onze inwoners leiden. Er zal naar meerdere oplossingen gezocht

moeten worden, samen met woningbouwcorporatie Sité en andere partners. We willen de diverse doelgroepen – met hun diverse woonbehoeftes - passende woonruimte kunnen bieden. We hebben de ambitie om de groei van onze stad én dorpen te realiseren. Tevens hebben we een ambitie om stevige regie te voeren op zowel duurzame transformatie, betaalbare woningen en voorrangregels om de horizon van Doetinchem 2036 weer een stap dichterbij te kunnen brengen.

We zetten in op energieneutraal, circulair, klimaatadaptief en innovatief bouwen. Ook zoeken we innovatie in de bouwtechnieken in onze gemeente. Verder zoeken we waar mogelijk slimme combinaties om verschillende doelgroepen te kunnen bedienen, nu en in de toekomst. De juiste mix van woningen is cruciaal, juist ook voor jongeren, jonge gezinnen en ouderen. Om de doorstroming te bevorderen kan bijvoorbeeld gedacht worden aan 'wonen in clusterverband'. Bij dit alles blijft de wijk een plek voor wonen, werken en ontmoeting.

Het partnership met Sité is cruciaal om zeker ook voor kwetsbare groepen een betaalbare woning beschikbaar te krijgen. Om studenten, afgestudeerden en unieke talenten aan Doetinchem te binden gaan we samen met het onderwijs en ondernemers de diverse mogelijkheden van de 'Campus Doetinchem' onderzoeken.

Onze accenten zijn:

- We gaan het totale aanbod aan betaalbare woningen vergroten.
- Inzet is om de wachttijden van sociale huurwoningen niet te laten oplopen.
- We vertalen de Nationale Bouw- en Woonagenda naar onze huisvestingsverordening.
- Het uitgangspunt voor nieuwbouwprojecten is binnenstedelijk waar mogelijk en buitenstedelijk waar nodig.
- Naast het bouwen in de stad Doetinchem zal ook de bouwopgave in de dorpen Gaanderen en Wehl prioriteit krijgen.
- We gaan door middel van kleine ingrepen in de wijken nieuwe woningen toevoegen en daarmee de diversiteit en draagkracht van een wijk verder versterken.
- We gaan de doorstroming van de huidige bewoners bevorderen en leggen de focus - ook gezien de economische opgave voor onze gemeente - op starters, jongeren/afgestudeerden en jonge gezinnen.
- In de prestatieafspraken met de corporatie(s) vragen we aandacht voor flexibel, modulair, natuurinclusief en biobased bouwen.
- We versnellen de verduurzaming van de bestaande woningvoorraad.
- In het bouwprogramma houden we rekening met voldoende groen-, speel- en sportvoorzieningen voor iedereen.

Buitengebied

Het unieke en veelzijdige buitengebied van onze gemeente vervult ons met trots. Tegelijkertijd zien we de dilemma's die in ons buitengebied spelen; in het traditionele domein van agrariërs en natuurbeheerders ontstaat meer behoefte aan recreatieve mogelijkheden en spelen opgaven op het gebied van energieopwekking en klimaatadaptatie. We zien het als een belangrijke opgave om, samen met alle betrokkenen, al die perspectieven in het buitengebied recht te doen. Wanneer we voornemens zijn om functies te veranderen, zijn de grondeigenaren, pachters en gebruikers de eerste gesprekspartners en is hun perspectief het vertrekpunt. Zo blijven we kansen benutten, ook in het buitengebied, samen met de inwoners en eigenaren.

Onze accenten zijn:

- De ideeën van de huidige eigenaren, pachters en gebruikers nemen we als vertrekpunt voor nieuwe trajecten. In onze organisatie versterken we de kennis van en relaties met de spelers in het buitengebied.
- We maken een integrale visie op ons buitengebied waarin de waarden van landbouw, natuur, recreatie, biodiversiteit en klimaatadaptatie naar voren komen.
- We bevorderen meervoudig ruimtegebruik.
- We geven meer ruimte aan boeren om plannen voor horeca, campings, winkel, energieopwekking etc. mogelijk te maken.

- De vele waarden die het buitengebied heeft, willen we behouden en verder versterken. De recreatieve functie van ons buitengebied is landelijk bekend en gewild. De promotie hiervan zullen we - samen met Achterhoek Toerisme - voortvarend oppakken.

Duurzaam en groen

Het belang van een duurzame en groene leefomgeving zit de Achterhoekers in de genen. Met het Akkoord van Groenlo liep onze regio voorop om stappen te zetten naar een energieneutrale Achterhoek. Inmiddels weten en kunnen we al veel meer. Onze ambitie is: de Achterhoek energieneutraal in 2050. Wat daarvoor nodig is, is een combinatie van energie besparen en de energie die nodig is vervolgens duurzaam opwekken. Het besparen van energie lijkt in alle discussies weleens onder te sneeuwen, terwijl dit een van de pijlers is voor een succesvolle energiestrategie. Vandaar dat we meer nadruk gaan leggen op het belang van energiebesparing. Wij zetten vervolgens in op de uitvoering van de regionale energiestrategie (RES 1.0), die zich richt op grootschalige energieopwekking. Voor de opwekking van zonne-energie zijn er in onze gemeente momenteel vier initiatieven. Wij leggen de focus op de daadwerkelijke realisatie van deze zonneparken alvorens nieuwe plannen in behandeling te nemen. Bij windenergie is de volksgezondheid een belangrijke afweging. Voor initiatieven op het gebied van wind geldt dat wij het onderzoek en de regels van het Rijk die momenteel opgesteld worden, als vertrekpunt nemen. Het opwekken van schone energie gebeurt niet alleen op grote

schaal; ook particulieren en ondernemers dragen hun steentje bij door hun woning of bedrijf te isoleren en zonnepanelen op hun daken te installeren. Wij blijven, met AGEM en andere partners, onze inwoners informeren en stimuleren om hun woning te verduurzamen. Ondernemers ervaren soms nog barrières om duurzame maatregelen te nemen. Wij gaan kijken hoe we het voor hen zo gemakkelijk mogelijk kunnen maken. Als gemeente hebben we een voorbeeldfunctie in het verduurzamen van ons eigen vastgoed. Afval zien we als een grondstof en we stimuleren het hergebruik van afval op allerlei manieren. Zo dragen we bij aan een circulaire economie.

Een gezonde leefomgeving is ook een groene leefomgeving. Dat is een kwaliteit in onze gemeente die we blijvend willen versterken. Hier kijken we naar het grotere geheel van onze groenstructuren, maar ook naar initiatieven op kleine schaal. Maatregelen voor klimaatadaptatie lenen zich er bij uitstek voor om te koppelen aan andere (groene) projecten of initiatieven. We willen wonen, werken, bewegen, ontmoeten en beleven in een groene omgeving.

Onze accenten zijn:

- We zetten in op een optimale mix van besparen en energie opwekken om de CO2 uitstoot te verminderen.
- We informeren en stimuleren inwoners om hun woningen te verduurzamen en helpen hen de weg naar de subsidiemogelijkheden te vinden.

- Bij de verduurzaming van ons eigen vastgoed en dat van onze verbonden partijen werken we toe naar de hoogste trede van de prestatieladder duurzaamheid.
- De uitwerking van de RES 1.0 betekent voor Doetinchem de realisatie van vier initiatieven voor zonneparken. Voor initiatieven op het gebied van wind geldt dat wij het onderzoek en de regels van het Rijk die momenteel opgesteld worden, als vertrekpunt nemen.
- We kijken samen met de IG&D, LTO en AGEM hoe we het aandeel zon op dak en kleine windmolens bij agrariërs en bedrijven kunnen vergroten.
- We onderzoeken welke nieuwe energiebronnen er door bedrijven benut kunnen worden, zoals waterstof en opslag in accu's.
- We kijken hoe inwoners in wijken en van collectieve woonvormen kunnen profiteren van gezamenlijke energieopwekking. We stimuleren inwoners om een gemeenschappelijk plan voor verduurzaming op te stellen.
- We bevorderen de biodiversiteit en meer groen. Dat kan gaan om buurtinitiatieven, meer groen in eigen tuin of groene en duurzame werkplekken.
- Afval beschouwen we als grondstof. We stimuleren inwoners en bedrijven om hun afval beter te scheiden. We dringen het zwerfafval terug.
- We bevorderen duurzaam, circulair en klimaatadaptief bouwen.

- ALLES kump opED!
1. 7 km bewegen
    - ontmoeten, bewegen, acties hangen
    - & meer kinder-toestellen
  2. evenementen jaar kalender
    - kunst, cultuur, horeca, sport, muziek
    - Deskundigheid in organisatie
    - mobiele-versie
  3. intergraal platform voor **ALLES!**
    - digitaal &
    - Fysiek

4 Organisatie en financiën

In onze dienstverlening aan inwoners en ondernemers werken we snel, persoonlijk en met de menselijke maat. Voor complexe opgaven zoeken we de samenwerking op met kennispartners, in de regio of met andere bestuursorganen. Al jaren voeren we een solide financieel beleid en dat blijven we ook doen. We investeren zorgvuldig en verstandig met het oog op groei in kwaliteit.

Inwonersparticipatie en communicatie

In een snel veranderende samenleving is communicatie en participatie cruciaal. Het moet goed gebruik zijn (en blijven!) om onze inwoners en ondernemers bij ontwikkelingen en thema's te betrekken. Niet alleen de 'usual suspects' of degenen die het hardst om aandacht vragen, maar juist ook degenen die we niet zo vaak zien en horen. We vinden het belangrijk dat inwoners invloed hebben in hun eigen buurt of dorp. We zijn actief en open naar onze inwoners. We geven heldere informatie over onze dienstverlening en prestaties. Een deel van onze dienstverlening wordt uitgevoerd door aan ons verbonden organisaties. Ook deze organisaties zijn er voor onze inwoners, zij doen hun werk namens de gemeente Doetinchem. We vinden het belangrijk dat zij een goede verbinding hebben met de gemeenteraad.

Ook onze eigen ambtelijke organisatie is flink in ontwikkeling; we gaan meer hybride werken en hebben veel nieuwe medewerkers.

Daarom investeren we in bewustzijn en vaardigheden op het gebied van communicatie en participatie. Dit past uitstekend bij onze organisatiewaarden: verantwoordelijkheid, initiatief en samenwerken.

Onze accenten zijn:

- We gebruiken de ladder voor overheidsparticipatie en onze handreiking participatie op een goede manier. We experimenteren met nieuwe vormen van participatie, zowel digitaal als fysiek.
- We investeren in onze ambtelijke organisatie om vaardigheden in communicatie en participatie te versterken.
- Binnen de gemeente maken we ruimte voor kinder- en jeugdparticipatie.
- We handelen vanuit vertrouwen. Regels zijn daarvoor een middel, geen doel op zich. Dit krijgt aandacht in het cultuurprogramma van de gemeentelijke organisatie.
- De menselijke maat staat centraal in onze dienstverlening. Dat vragen we ook van onze uitvoeringsorganisaties.

Organisatie en financiën

De financiën van de gemeente zijn op orde en die houden we op orde. We geven niet meer geld uit dan dat er binnen komt. Door onze relatief lage schuldpositie en de hoogte van de algemene

reserve kunnen we op zoek naar nieuwe investeringsruimte. Er moet een voldoende financiële buffer zijn om daadwerkelijk te kunnen groeien en risico's te kunnen opvangen. Dit financieel perspectief gaan we – gezien de ambities – helder in beeld brengen. Bij de uitvoering van de taken blijven we binnen de vanuit medeoverheden beschikbaar gestelde geormerkte middelen.

Voor een centrumgemeente als Doetinchem met bijbehorende wettelijke regionale taken is het belangrijk om genoeg man- en vrouwkracht te hebben voor alle taken. We streven daarom naar een proactief personeelsbeleid. Gemeente Doetinchem zal bekend staan als een aantrekkelijke werkgever. Daarnaast blijven we lobbyen voor meer erkenning vanuit het Rijk op basis van de opgaven en centrumtaken die voor ons liggen. We gaan meer munt slaan uit subsidieverwerving. Bij het geven van opdrachten voor diensten, leveringen en aannemers zetten we ons maximaal in om investeringen binnen de regio te houden.

Qua aansturing en structurering van onze uitvoering continueren we het regiemodel richting Buurtplein, Buha, Sport-ID. Wel zullen we - waar nodig - verbetering aanbrengen in de samenwerking.

We gaan meer data-gestuurd werken en geven op die manier de gemeenteraad beter inzicht in effecten van raadsvoorstellen.

De gemeente verstrekt aan veel organisaties en verenigingen subsidies en ziet dat daar vele mooie zaken mee worden gerealiseerd of gestimuleerd. Subsidies die het verschil maken in onze samenleving zijn wat ons betreft de norm. Bij het toekennen en evalueren van subsidies kijken we welke maatschappelijke effecten we willen bereiken en of deze daadwerkelijk bereikt worden.

Dat de gemeentelijke lasten voor inwoners en bedrijven niet zullen worden verhoogd met meer dan met de inflatiecorrectie is voor ons een uitgangspunt, net als een eerlijke verdeling van de lasten voor alle typen huishoudens. We zijn voornemens om binnen de budgettaire kaders op zoek te gaan naar een extra differentiatie in de lasten voor éénpersoons- en meerpersoonshuishoudens. Het adagium “Schoon gedrag loont” nemen we in dat onderzoek mee.

Onze accenten:

- De financiën zijn en blijven op orde.
- De actieve lobby richting Provincie, Rijk en Europa wordt versterkt.
- Extra bestuurlijke en ambtelijke inzet om middelen te verkrijgen voor bovenlokale fondsen.
- We zetten in op een uitvoeringscapaciteit die past bij de ambities uit Doetinchem 2036.
- We werken steeds meer data-gestuurd en krijgen daardoor meer inzicht in onze eigen prestaties. We informeren onze gemeenteraad en inwoners daar actief over.

- Ten aanzien van de bereikbaarheidsopgave in de fysieke ruimte gaan we zoeken naar structureel geld voor infrastructuur, voor fietspaden, snelfietsroutes, 30 km-zones etc.
- We evalueren ons subsidiebeleid.

Investeren in de toekomst

Uit deze coalitieagenda spreekt een duidelijk ambitie, met bijbehorende ontwikkelingsplannen. De plannen en voorstellen zijn complex en vertonen veel samenhang. Een gedegen financiële vertaling van deze plannen vraagt om tijd en aandacht. We kiezen ervoor om dit proces zorgvuldig en breed te doorlopen. Daarom zullen we in de eerste 100 dagen van de nieuwe bestuursperiode voortvarend starten met een financiële doorvertaling van inhoudelijke plannen en een eerste deel daarvan bij de begroting 2023 presenteren.

Portefeuilleverdeling 2022 - 2026

Burgemeester - Mark Boumans

Openbare orde en veiligheid
Internationale samenwerking
Regionale aangelegenheden
Lobby
Communicatie
Kabinet en representatie
APV
Integrale handhaving
Bezwaar en beroep
Klachten
Personeel en organisatie
Bestuurlijke coördinatie

CDA - Ingrid Lambregts

Ruimtelijke ordening bebouwde omgeving
Volkshuisvesting
Omgevingswet
Asielbeleid
Milieu en omgevingsdienst Achterhoek
Bouw- en woningtoezicht

VVD - Hans Dales

Economische zaken
Binnenstad
Dorps-, wijk- en buurtontwikkeling
Jeugd
Jeugdzorg
Cultuurhistorie

GBD - Patrick Moors

Sport
Spelen
Maatschappelijke ondersteuning (WMO)
Maatschappelijke opvang
Vrijwilligers en mantelzorgers
Burgerparticipatie
Accommodaties
Water en riolering
Dienstverlening en bedrijfsvoering
Privacy en gegevensbescherming

D66 – Jorik Huizinga

Onderwijs
Werk en inkomen
Inburgering
Bestaanszekerheid
Cultuur
Diversiteit
Volksgezondheid
Jeugdgezondheidszorg

CU-SGP – Henk Bulten

Financiën
Grondzaken
Vrijtijdseconomie
Circulaire economie
Nutsvoorzieningen
Dierenwelzijn

CDA – Rens Steintjes

Mobiliteit
Ruimtelijke ordening buitengebied
Duurzaamheid
Beheer openbare ruimte
Natuur en landschap
Grondstoffen
Klimaatadaptatie

